

ما در این درس چهار موضوع را بررسی می کنیم: ۱. مهمترین دلایل نیاز بر حکومت و چگونگی پیدایش آن ۲. دیدگاه اسلام درباره حکومت ۳. حکومت در کشور ما ۴. شوراها و اسلامی شهر و روستا.

الف) عامل زور و قدرت: نقش مهمی در فرمانروایی یک فرد یا گروه بر دیگران داشت. زندگی قبیله ای در گذشته باعث شده است که هر کس قدرت و زور بیشتری داشته، ریاست قبیله را بر عهده بگیرد و گاه نیز یک قبیله قدرتمند، قبایل دیگر را تحت سلطه درآورد و قلمرو سرزمینی خود را افزایش دهد و بر عده ی زیادی از مردم حکومت کند **مثل: حکومت های چنگیز و تیمور.**

ب) عامل دفاع و حفاظت از اموال و سرزمین متعلق به ساکنان یک منطقه.

ج) داوطلبانه: توافق عده ای از مردم برای بوجود آوردن حکومت به دلیل اداره جامعه خود. برای مثال: توافق مادیها (اقوام مهاجر آریایی و تشکیل دهنده اولین حکومت آریایی در ایران) برای ایجاد حکومت به رهبری دیاکو به دلیل حفظ خود در مقابل حمله آشوریان از سمت غرب.

د) ضرورت: همانطور که زندگی اجتماعی ضرورت است و انسان ها به تنهایی (بدون زندگی اجتماعی) نمی تواند نیازهای مادی و معنوی خود را بر طرف کنند، بدون حکومت نیز نمیتواند نیازهای اساسی و مشترکی که در زندگی اجتماعی پدید می آید را رفع کند. **نیاز هایی مانند:**

۱. وضع قوانین و مقررات لازم در امور مختلف و اجرای قوانین ۲. برقراری نظم و امنیت و رسیدگی بر اختلافات و شکایات ۳. تعلیم و تربیت ، حفظ میراث فرهنگی، سیاست گذاری فرهنگی ۴. دفاع از کشور و حفظ تمامیت ارضی ۵. عمران و آبادی کشور ، ایجاد وسایل و امکانات لازم برای رفع نیاز های معیشتی، اجتماعی و اقتصادی مردم ۶. ایجاد هماهنگی بین فعالیت ها و بخش های مختلف ۷. مدیریت منابع طبیعی و ثروت هایی که به عموم مردم تعلق دارد ۸. حمایت از گروه های خاص و نیازمند مانند کودکان بی سرپرست، معلولان و از کار افتادگان و ...

اسلام وجود حکومت را برای جامعه ضروری می داند اما درباره ماهیت حکومت و اینکه چه کسانی و با چه قوانینی بر مردم حکومت کنند، دیدگاهی دارد که در زیر بررسی می کنیم.

در جهان بینی توحیدی اسلام، حق مالکیت و حکومت مطلق همه موجودات از آن خداوند است .

پیروی از دستورات خداوند باعث ← حرکت موجودات به سوی کمال

شکوفای شدن استعداد های انسان در پرتو شناخت حق

از میان رفتن مالکیت و سلطه اقلیتی بر منابع و ثروت ها و همچنین

از بین رفتن ظلم تبعیض و در نتیجه حاکم شدن عدالت در چنین

جامعه ای

ای کسانی که ایمان آوردید، فرمان برید از خدا و فرمان برید از رسول و اولیای امور از خودتان و اگر در چیزی ستیزه کردید ، به خدا و رسولش باز گردید. سوره نساء. آیه ۵۹

خداوند، ولی و سرپرست کسانی است که ایمان آوردند؛ آنها را از ظلمت ها، به سوی نور می برد. (اما) کسانی که کافر شدند اولیای آنها طاغوت است که آنها را از نور، به سوی ظلمت ها می برند. آنها اهل آتش اند و همیشه در آن خواهند ماند. سوره بقره، آیه ۲۵۷

چگونگی پیدایش آن مهمترین دلایل نیاز به حکومت و

وظایف حکومت ها

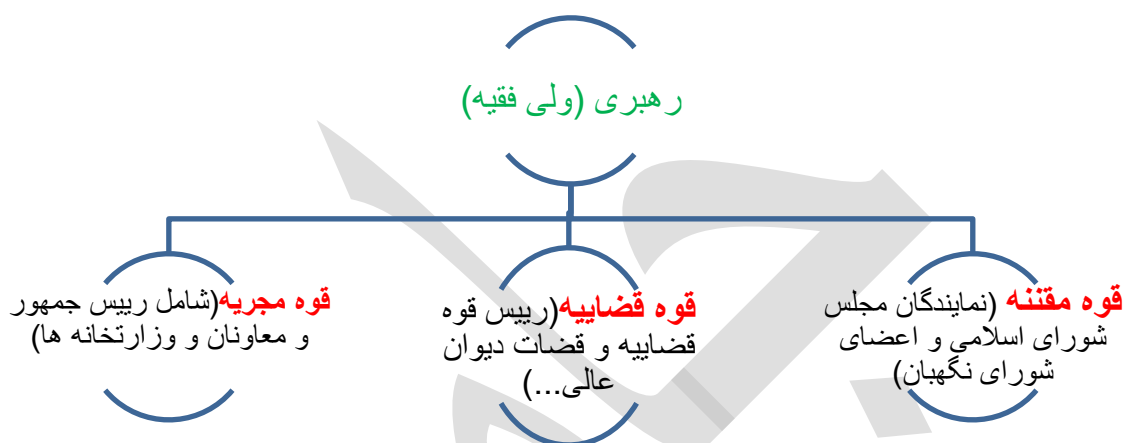
دیدگاه اسلام درباره حکومت

جزوه درس ۲۱ اجتماعی نهم

پس از پیروزی انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی(ره) ، حکومت جمهوری اسلامی جانشین حکومت شاهنشاهی شد.

کلمه جمهوری: نشان دهنده ی شکل این حکومت ← یعنی مردم حق انتخاب و مشارکت مردم در حکومت به رسمیت شناخته شده است.

کلمه اسلامی: نشان دهنده ی محتوای حکومت اسلامی ← یعنی کشور با اصول و قوانین اسلامی اداره می شود و زمامداران آن نیز باید مومن و معتقد بر اجرای آن باشند.

ولایت به معنای سرپرستی است. بر طبق اصل پنجم قانون اساسی، در زمان غیبت امام زمان (عج) سرپرستی جامعه اسلامی بر عهده فقیه عادل، با تقوا، آگاه به زمان، شجاع، مدیر و مدبر است.

۱. تعیین سیاست های کلی نظام و نظارت بر حسن اجرای آنها.
۲. فرماندهی کل نیروهای مسلح.
۳. نصب و عزل و قبول استعفای فقهای شورای نگهبان، رییس قوه قضائیه، رییس سازمان صدا و سیما، کشوری جمهوری اسلامی ایران و فرماندهان نیروی نظامی و انتظامی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.
۴. عفو یا تخفیف مجازات محکومان در حد و موازین اسلام.

علت توجه قانون اساسی بر تشکیل شوراهای روستا، شهر، شهرستان و استان ها ← به دلیل جمهوری بودن نوع حکومت در کشور ما و نقش و مشارکت مردم در همه شئون حکومت.

هدف از تشکیل شوراهای اسلامی: با هدف همکاری مردم برای پیشبرد برنامه های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و

عمرانی با توجه به شرایط و مقتضیات هر منطقه از کشور.

اعضای این شوراها را مردم منطقه یا محل انتخاب می کنند.

تهیه کننده: آقای جامع

حکومت در کشور ما

شوراهای اسلامی شهر و روستاها

برخی از مهم ترین وظایف و اختیارات رهبری جمهوری اسلامی